

یاران معنوی با تقدیم تحیات امنع ابھی

برنامه تهیه شده تحت عنوان "تربیت روحانی فرزندان" قصد دارد با ایجاد فضائی روحانی هر یک از ما را در مقام والدین به اهمیت بیش از پیش تربیت روحانی در این عصر و زمان دشوار، متذکر داشته و زمینه ای را فراهم سازد که هر یک خود را در این مسیر مسئول دانسته و برای موفقیت در آن تلاش نمائیم.

به فرمودهٔ بیت العدل اعظم الھی

"وظیفه هر مادر و پدری این است که حد اکثر سعی خود را در تربیت روحانی فرزندان خویش بنمایند و آنان را برای یک زندگی پرثمر در راه خدمت به وطن و عالم انسانی آماده سازند."

امید آنکه هر یک از ما به خوبی از عهدهٔ این مسئولیت خطیر برآئیم

تأییداتتان مدام

حضرت عبدالبهاء میفرمایند:

در آینده اخلاق عمومی بسیار فاسد گردد. باید اطفال را تربیت بهائی نمود تا سعادت دو جهان یابند و الا در زحمت و مشقات افتند زیرا سعادت عالم انسانی به اخلاق رحمانیست.

گلزار تعالیم ص ۱۰۸

عنوان: تربیت روحانی فرزندان

قسمت روحانی

- ۱- مناجات شروع
- ۲- مناجات دوم
- ۳- بیانات مبارکه حضرت بهاء الله
- ۴- بیان مبارکه حضرت عبدالبهاء

قسمت اداری

- ۵- بیان مبارک حضرت ولی امرالله
- ۶- قسمتی از پیام رضوان ۲۰۰۰ بیت العدل اعظم الهی
- ۷- قسمتی ازنامه دارالانشاء بیت العدل اعظم الهی ۱۹۹۳
- ۸- اهمیت تدین و تقدّم تربیت روحانی
- ۹- تربیت روحانی
- ۱۰- شور و مشورت

بیت العدل اعظم الهی میفرمایند: "وظیفه هر مادر و پدری این است که حد اکثر سعی خود را در تربیت روحانی فرزندان خویش بنمایند و آنان را برای یک زندگی پرثمر در راه خدمت به وطن و عالم انسانی آماده سازند."

به نظر شما چگونه میتوانیم فرزندانمان را برای چنین شکلی از زندگی آماده نمائیم؟

۱۱- برنامه اطفال و نوجوانان

قسمت اجتماعی

- ۱۲- انس و الفت
- ۱۳- مناجات خاتمه (به انتخاب جمع)

۱-مناجات شروع

الهی الهی، ای پروردگار ما به مثابه اطفالیم تربیت لازم داریم، از دریای کرمیت مسئلت می نمائیم که ما را به ایادی اراده ات تربیت نمائی و به مقام بلوغ که انقطاع از غیر وتوجه به فناء باب تواست مزین و فائز فرمائی. قَدَّرْنَا لَنَا فِي كُلِّ الْأَحْوَالِ مَا يَقْرَبُنَا إِلَيْكَ وَيُطَهِّرُنَا عَنْ دُونِكَ، إِنَّكَ أَنْتَ الْفَضَالُ الْكَرِيمُ وَتَمْنَعُنَا عَمَّا لَا يَلِيْقُ لِعَظَمَتِكَ وَسُلْطَانِكَ وَقُدْرَتِكَ وَاقْتِدَارِكَ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْفَرْدُ الْوَاحِدُ الْقَوِيُّ الْقَدِيرُ.

ادعیه مبارکه ج ۳ ص ۱۴۴

۲-مناجات دوم

هو الله

ای پاک یزدان این نهالان جویبار هدایت را از باران ابر عنایت تر و تازه فرما و به نسیم ریاض احدیت اهتزازی بخش و به حرارت شمس حقیقت جانی تازه عطانما تا نشو و نما نمایند و روز به روز ترقی کنند و شکفته گردند و پر بار و برگ شوند ای پروردگار جمله را هوشیارکن و قوت و اقتدار بخش و مظاهر تایید و توفیق فرما که در نهایت برانزنگی در بین خلق محشور شوند تویی مقتدر و توانا. ع ع

۳-بیانات مبارکه حضرت بهاء الله

" حضرت موجود میفرماید انسان را به مثابه معدن که دارای احجار کریمه است مشاهده نما به تربیت جواهر آن به عرصه شهود آید و عالم انسانی از آن منتفع گردد " (۱)

و نیز میفرمایند:

قلم اعلی کل را وصیت فرمود به تربیت اولاد و اطفال. در اشجار ملاحظه نمائید: قبل از پیوند ثمرش قابل ذکر نه و بعد از آن ظاهر می شود آنچه که شایسته تعریف است. شجر که از نبات محسوب است به تربیت جزئی به این مقام فائز، حال در اشجار وجود تفکر نمائید، اگر به تربیت مربی حقیقی فائز شوند، به اصلاح عالم توجه نمایند. (۲)

۱-گلزار تعالیم ص ۱۰۴

۲- آیات الهی جلد اول

"... امهات از صغر سن اولاد را به تربیت تام تربیت نمایند و حسن اخلاق بیاموزند و به فضایل عالم انسانی دلالت نمایند و از صدور حرکات مذمومه منع کنند و در آغوش تربیت بهایی پرورش دهند تا آنکه طفلان نورسیده از ندی معرفت الله و محبت الله شیر بنوشند و نشو نما نمایند و حُسن سلوک و عُلو فطرت و همت و عزم جزم در امور و استقامت در هر کار و علویت افکار و حُب و ترقی و بلندی همت و عفت و عصمت آموزند . هر کاری را که شروع نمایند از عهده برآیند.

زیرا در خصوص تربیت اطفال، امهات باید نهایت اهمیت بدهند و همت بگمارند. زیرا شاخه تا تازه و تر است، هر نوع تربیت نمائی، تربیت شود. پس امهات باید طفلان خردسال را مانند نهالهائی که باغبان می پرورد، پرورش دهند. شب و روز بکوشند که در اطفال ایمان و ایقان و حُشیت رحمن و محبت بر آفاق و فضائل اخلاق و حُسن صفات تاسیس یابد. مادر اگر از طفل حرکت ممدوحی ببیند، ستایش کند و تحسین نماید و تَسریر خاطر طفل کند و اگر ادنی حرکت بی قاعده ای صدور یابد ، طفل را نصیحت کند و عتاب ننماید و به وسائط معقوله حتی زجر لسانی جزئی اگر لازم باشد، مجری دارد. ولی ضرب و شتم ابداء جائز نیست. بکلی اخلاق اطفال از ضرب و شتم، مذموم گردند."

مجموعه آثار مبارکه درباره تربیت بهائی، ص ۶۳

تربیت از اعظم اوامر حضرت احدیّت است و تأثیرش تأثیر آفتاب در شجر و ثمر . اطفال را بسیار باید مواظبت و محافظت و تربیت نمود. اینست حقیقت و شفقت پدر و مادر و اِلّا علف خود رو گردد و شجره زقوم شود ، خیر و شر نداند و فضائل را از زدائل تمیز نتواند مرَبّای غرور گردد و مَنفور ربّ غفور. لهذا جمیع اطفال نورسیدگان باغ محبّت الله را کمال مواظبت و تربیت لازم "

ص ۴۶ ج ۶ مائده آسمانی

.... مایلیم کلامی چند با والدین که مسئولیت اولیّه پرورش کودکان را بر عهده دارند در میان بگذاریم. از آنها تمنا مینمائیم که تربیت روحانی کودکان خود را پیوسته در مدّ نظر داشته باشند. به نظر میرسد که برخی از والدین گمان میکنند که این وظیفه منحصر بر عهده جامعه است. برخی دیگر معتقدند که به منظور حفظ استقلال اطفال در تحری حقیقت، نباید دیانت بهائی را به آنان تعلیم داد. بعضی دیگر هم احساس میکنند که توانائی لازم برای برعهده گرفتن چنین وظیفه ای را ندارند. هیچیک از این تصورات صحیح نیست. حضرت مولی الوری فرموده اند که "بر پدر و مادر فرض عین است که دختر و پسر را به نهایت همت تعلیم و تربیت نمایند" و اضافه فرموده اند که " اگر در این

خصوص قصور کنند در نزد رب غیور مأخوذ و مذموم و مدحورند. "پدر و مادر فارغ از میزان تحصیلاتشان، موقعیتی مهم و حساس برای شکل دادن به پیشرفت روحانی کودکان خود دارند و هرگز نباید توانمندی خود را برای تربیت اخلاقی کودکانشان ناچیز انگارند. زیرا والدین از طریق یک محیط خانوادگی که آگاهانه با عشق به خداوند، کوشش در جهت اجرای احکام الهی و روح خدمت به امرالله و عدم تعصب و بر کناری از تأثیرات مخرب غیبت ایجاد مینمایند، اثری قطعی و حیاتی در پرورش اطفال دارند. هر پدر و مادری که به جمال مبارک مؤمن و معتقد است مسئولیت آن را دارد تا به گونه ای سلوک و رفتار نماید که خود به خود منتهی به اطاعت کودکان از والدین گردد. اطاعتی که تعالیم امر مبارک ارزشی بسیار برای آن قائل شده است. البته علاوه بر کوششهایی که در خانواده انجام میشود والدین باید از کلاسهای کودکان که جامعه بهائی ارائه میدهد نیز حمایت نمایند. همچنین باید به خاطر داشت که کودکان در دنیایی زندگی میکنند که آنها را از طریق برخورد مستقیم با مخاطراتی که قبلاً ذکر شد و یا از طریق برنامه های مبتذل و اجتناب ناپذیر رسانه های گروهی، از واقعیتهای ناهنجار مطلع میسازد. بنابر این بسیاری از آنان مجبورند نابهنگام بالغ شوند و در بین اینها کسانی هستند که به دنبال موازین و مقرراتی میگردند که زندگی آنها را هدایت نماید. در برابر این صحنه تیره و تار اجتماعی منحصراً کودکان بهائی باید همانند نمادهایی از آینده ای بهتر بدرخشند.

حیات خانواده ص ۴۳

۷- قسمتی ازنامه دارالانشاء بیت العدل اعظم الهی ۱۹۹۳

طفل در هنگام تولد موجودی است که با حدّ کمال بسی فاصله دارد و نه تنها ناتوان است بلکه در واقع کامل نیست و حتی به طور طبیعی به رفتار شرارت آمیز متمایل است. وی را باید تعلیم داد تا تمایلات طبیعیش تعدیل گردد، هماهنگی پیدا کند و تحت کنترل و انضباط درآید. حتی اگر لازم باشد باید تحت فشار قرار گیرد. و رفتار منظم شود تا صحت جسمانی و رشد اخلاقیش تأمین گردد. والدین بهائی نمیتوانند نسبت به اطفالشان مسامحه کار و سهل انگار باشند مخصوصاً در مورد اطفالی که طبیعتاً نافرمان و خشونت گرا هستند. حتی کافی نیست که والدین در حق فرزندان خود به دعا و مناجات متوسّل شوند بلکه باید بکوشند که با رأفت و شکیبائی اصول رفتار اخلاقی را در فکر و ذهن کودکان خود القاء نمایند و آنان را با حکمت و محبت، به اصول و تعالیم امر آشنا سازند تا فرزندانشان بتوانند "ابناء حقیقی خداوند" گردند و از سگان وفادار و هوشمند ملکوت الهی شوند.

...هدف دیانت بهائی در قدم اول ساختن دنیای بهتری برای مردمان نیست، بلکه ساختن مردم بهتری برای دنیای مدرن ماست. دنیائی که در او لغت بیگانه و جنگ و تنفر و ظلم و فقر و کج فهمی و عدم اعتماد و فساد مالی و اداری و اخلاقی رخت بر بسته باشد. شاید این هدف در آغاز عرضه رؤیائی خام به نظر آید! اما بیائید با هم قدری به توانائی های بشر و امکانات جهان کنونی و روش دیانت بهائی نظری دوباره افکنیم. در آثار بهائی تعلیم و تربیت یا آموزش و پرورش باید از ارزشهای معنوی و ارتباط با حقایق وجدانی و پرورش این حس درونی آغاز گردد. در غیر این صورت شکل گیری شخصیت کودک او را در مقابل حوادث و رفتارهای اجتماعی در امتحان بزرگی میاندازد و آسیب پذیر میشود. برای توضیح این مطلب باید به آثار روانشناسان و جامعه شناسان مراجعه کنیم و ببینیم اگر فرزندان ما با آداب دیانت و ارزشهای والای انسانی که تعبیر دیگری از تدین است تربیت نشوند چه مشکلاتی پیش میآید؟

اولین قدم ندای وجدان است؟ باید به آن پاسخ دهیم. آیا اگر جهان کنونی ما در زیر بمبهای مخرب به نابودی کشیده شود چه کسانی در قدم اول مورد مؤآخذه قرار خواهند گرفت؟

آیا کسانی که این بمبهای مخرب را ساخته اند آدمهای بیسواد و یا متدینی بوده اند؟ آیا وقتی پلیدترین میکربهای که هستی را به نابودی میکشد، در بمبهای میکربی و شیمیائی بر سر بشر بیچاره میریزد؟ چهره چه کسانی را در مقابل دیدگانمان مجسم میسازیم؟ آیا آنان بیسوادند؟ یا شیمیدان؟ یا پزشک؟ یا دانشمندان هسته ای؟

آیا نمیتوانیم بگوئیم اگر جهان ما آسیب جدی ببیند و ویران شود بخش عظیمی از این تقصیر و مسؤولیت به علمی فاسد و بیفایده و ضد اخلاقی و نیز انسانهایی فاقد فضیلت و به ظاهر تحصیل کرده، بر میگردد؟ و حاصل دانش مرگبار آنان، چیزی جز کشتار انسانیت و انسان نیست؟ نفوسی که به خود اجازه میدهند در این اختراع و اکتشاف بنیان کن شریک و سهیم باشند چه چیزی را از دست داده اند؟ چه چیزی در نهاد آنان فرو ریخته است که میتوانند در چنین جنایاتی مشارکت کنند؟ پاسخ روشن است. شرافت و فضیلتی که در درون آنها مرده و پاسخ به ندای وجدانی که مسکوت مانده است.

... اگر، همانگونه که دین به دست اشخاصی که شایستگی آن را ندارند تفسیر و تعبیر شود و بر اوشاخ و برگ و فروعات ببندند، به انحراف و فساد کشیده میشود، همانگونه هم علم اگر در دست نا اهل و نفوس پست فطرت بیافتد جز ویرانی و فساد ثمری نمی بخشد. بنا بر این نه تنها دین و علم بلکه هر مهارت و هر کاری که به دست نفوسی بیافتد که فاقد سجایای اخلاقی و خصائل حمیده و امانت و صداقت باشند، نتیجه اش فساد و تباهیست. چنانچه بخش عظیمی از جهان مادر نا امنی و فساد و تبعیض، در بستر بیماری دست و پا می زند و آنان که خود مدعی اصلاح و نجات و درمان این دردها هستند خود در حل مشکلات و معضلات پیچیده و متعددش در مانده و پریشان شده اند، زیرا خود قربانیان عدم تدین و فقدان تربیتی اصولی و صحیح هستند.

اریک فروم روانشناس و جامعه شناس معاصر مطلبی به این مضمون دارد که میگوید: من نمیدانم دین از کجا آمده و آیا جنبه الهی دارد یا نه، اما میدانم نقش عظیمی در نفوذ در وجدان و درون انسانها دارد که میتواند آنان را از ارتکاب به خشونت و خیانت و جنگ و بسیاری از چیزهای دیگر منع کند. ارسطو هم گفت دانستن فضیلت کافی نیست باید فضیلت را به کار بست

۹- تربیت روحانی

در امر بهائی تربیت روحانی و تربیت مادی هر دو لازم است. جانب هیچیک را نمیتوان مهمل گذاشت اما باید توجه داشت که تربیت مادی در خدمت تربیت روحانی است... و اگر نیکو بنگریم معنی روحانیت جز این نیست. تربیت را نباید وسیله ای برای وصول به ثروت دانست یا به تصریح حضرت عبدالبهاء نباید کسی را بدان منظور تربیت کنند که "میلیونر" شود.

تربیت روحانی که اُس اساس تربیت و غایت فُصوای آن است مقتضی القاء محبة الله به دلهای کودکان است و این لطیفه ایست که با درج آن در کتاب اقدس، تجدد حیات روحانی نوع انسانی تحقق یافته است. ... محبت خدا، محبت مظهر امر اوست به همین سبب کودکان بهائی را باید دوستدار جمال ابهی و شیفته و دلدادۀ او ساخت و دینداری آنان را به صورت مهرورزی به جمال قدم و عشقبازی با اسم اعظم درآورد و البته برای اینکه چنین بتوان کرد نخست باید این عشق را دردل خود پرورد تا آثار آن خود به خود از ما ظاهر آید و بر دلهای کودکان نقش بندد. آنگاه باید زمزمۀ عاشقانه سردهیم، با سرودها و شعرها و ترانه ها که به زبان میآوریم و سوز و گداز عشق را در قالب آنها فرو میریزیم حال دل خود را باز گوئیم.

این نغمه ها را یک حرف و دو حرف بر زبان آنها گذاریم. شامگاهان با ترنم اشعار جمالقدم به خواب نازشان فرو بریم. بامدادان با نوای جان افزای مناجات بیدارشان کنیم. سرگذشتهای دل انگیزاز جمال جانان در حضور آنان بگوئیم و بشنویم. عشقی را که طلعت دلدار به نوباوگان بهائی داشته و آن را به اقسام مختلف در آثار خود باز نموده است به هر زبانی و در هر مجالی بدانان برسانیم تا از این همه قربت که در بارگاه عزت داشته اند همواره بر خود بیالند... منتهی در همه این موارد شرط اول قدم این است که پایدار و پای افشار باشیم در شیوه خود مداومت کنیم... چنان نباشد که شور مستانه ای که به نام مهر دلدار از ما آشکار میشود رنگ ریا به خود گیرد... سرآغاز تربیت اهتمام در تدین اولاد است. و هر امر دیگری را باید بر این پایه استوار ساخت.... اگر خود را بهائی میدانیم و امر جمال قدم را باور داریم باید این سخن را از آن مالک امم بپذیریم که پرورش دادن و بارآوردن کودکان آنگاه مطابق مطلوب ما تواند بود که با تعلیم دینداری و خدانشناسی آغاز شود.